

TRYGGHET FOR FOLK

1 Trygghet for folk

2 I en usikker tid er opplevelsen av trygghet viktig. At du kan gå hverdagen i møte og føler
3 trygghet for hverdagsøkonomien, trygghet for arbeidsplassen og trygghet for at de
4 grunnleggende velferdstjenestene er der når du trenger dem. Svært mange nordmenn
5 har de siste tiårene opplevd økt trygghet gjennom en betydelig velstandsutvikling. En
6 velstandsutvikling som skyldes lav arbeidsledighet, lav prisvekst, høy lønnsvekst og en
7 universell velferdsstat som har blitt bygd til stadig flere områder. Dette har vært med å
8 gi mange et bedre liv. En viktig årsak til denne utviklingen er den fredsgevinsten Norge
9 oppnådde etter murens fall. Norge, som har beholdt nasjonal kontroll over landets rike
10 råvarer, fikk stadig bedre betalt for disse, mens de varene Norge importerte ble stadig
11 billigere.

12 De to siste årene har derimot mange opplevd økt utrygghet fordi ettervirkningen av
13 koronapandemien og krig i Europa har gjort mye av det vi trenger i hverdagen vesentlig
14 dyrere. Dette har gitt mange en mer krevende hverdagsøkonomi og presset på
15 grunnleggende velferdstjenester har økt.

16 Senterpartiet ambisjon er at Norge også framover skal være et samfunn med høy
17 velstand og små sosiale og geografiske forskjeller. Skal vi klare dette handler det på kort
18 sikt om å få slutt på at alt blir dyrere, og unngå at høy prisvekst fører til høy ledighet. På
19 lengre sikt handler det om å føre en politikk som sikrer at så mange som mulig er i jobb,
20 at de som faller utenfor raskest mulig kommer tilbake i arbeid, et skatte og
21 avgiftssystem som gir norsk næringsliv konkurransedyktige rammebetingelser og som
22 omfordele fra de som har mye til de som har lite, og universelle velferdsordningene som
23 gir økt trygghet for alle.

24

25 Trygghet rundt arbeidsplassen

26 En av folkestyrets hovedoppgaver er å sikre at alle får mulighet til å forsørge seg selv og
27 sine nærmeste gjennom arbeid. Egen inntekt sikrer personlig frihet og legger grunnlaget
28 for sosial trygghet. Det siste året har stadig flere kommet i jobb og andel av befolkningen
29 i yrkesaktiv alder som er i arbeid øker. For å sikre at alle de som nå har kommet i jobb
30 ikke må ut i ledighetskøen igjen er det viktig med en ansvarlig økonomisk politikk. En
31 politikk som legger til rette for stabil og moderat prisvekst som gir næringslivet
32 forutsigbare rammebetingelser.

33 Til tross for at flere i dag jobber, er det fremdeles alt for mange som står utenfor
34 arbeidslivet. Flere må inkluderes både for å skaffe inntekt gjennom egen arbeidsinnsats,
35 men også for å bidra til aktivitet og verdiskaping. Særlig er det en utfordring at mange
36 unge står utenfor arbeidslivet. Senterpartiet vil at flere som har delvis arbeidsevne skal få
37 utnytte denne. Det må bli lettere å kombinere jobb med ulike typer velferdsytelser, og
38 det må satses på ulike arbeidsmarkedstiltak som lønnsstøtte og varig tilrettelagt arbeid.
39 Samtidig er det nødvendig med et bedre samarbeid mellom skolen, helsevesenet, NAV
40 og arbeidsgivere for å gi den helhetlige oppfølgingen som den enkelte har behov for.

41 Senterpartiet mener det bør settes et klart mål om økt sysselsettingsandel. Det vil bidra
42 til at vi som samfunn kan løse flere av de oppgavene vi står overfor, bedre økonomien til
43 den enkelte arbeidstaker og styrke finansieringen av fellesskapet.

44

1 Senterpartiet vil

- 2 • Til enhver tid tilpasse oljepengebruken for å sikre høyest mulig sysselsetting
- 3 • Sette et mål om økt sysselsettingsandel justert for alderssammensetning
- 4 • Redusere det samla skattenivået for næringslivet
- 5 • Få på plass attraktive fastprisavtaler som gir næringslivet mulighet til å forsikre
- 6 seg mot høye strømpriser
- 7 • Styrke ordninger som legger til rette for at folk i større grad kan utnytte
- 8 restarbeidsevnen sin, og innføre en aktivitetsreform for nye mottakere av
- 9 arbeidsavklaringspenger og uføretrygd
- 10 • Sikre at unge under 30 år som står utenfor arbeid, raskest mulig får tilbud om
- 11 jobb, utdanning eller kompetansegivende opplæring
- 12 • Gjøre NAV mer tilgjengelig og styrke førstelinjen.
- 13 • Sikre et arbeidsliv der hele og faste stillinger er hovedregelen
- 14 • Forsterke innsatsen mot useriøsitet og sosial dumping i arbeidslivet
- 15

16 **Trygghet rundt hverdagsøkonomien**

17 De to siste årene har mange opplevd en mer krevende hverdagsøkonomi. Et viktig svar
18 på dette har vært å føre en politikk som bidrar til redusert prisvekst og dermed lavere
19 rente. I tillegg har vi fått på plass en strømstøtte som dekker mye av husholdningenes
20 økte strømutfgifter, og en rekke velferdsordninger som er rettet mot de som har minst
21 som eksempelvis bostøtte, studiestøtte og barnetrygd er forsterket.

22 Et mer omfordelende skattesystem er et viktig grep for å bidra til en tryggere
23 hverdagsøkonomi. For Senterpartiet har det derfor vært viktig å redusere skattene for de
24 med middels og lav inntekt. En familie med to lønnsinntekter på 550 000 kroner vil
25 betale om lag 8 200 kroner mindre i skatt i 2023 enn de ville gjort med reglene for 2021.

26 Mens skattesystemet er omfordelende, rammer avgifter på varer vi er avhengig av i
27 hverdagen de som har minst hardest. For Senterpartiet er det et mål å holde
28 avgiftstrykket nede, og redusere avgifter som rammer skjevt med hensyn til sosial og
29 geografisk fordeling. I regjering har Senterpartiet blant annet redusert elavgiften med
30 nesten 3 mrd. kroner, og i 2023 reduseres drivstoffavgiftene med over 2 mrd. kroner.

31 Senterpartiet vil:

- 32 • Redusere skattenivået på middels og lave inntekter
- 33 • Redusere avgiftsnivået på varer folk er avhengig av i hverdagen
- 34 • Beholde systemet med differensierte momssatser for viktige produkter og
- 35 næringer, og ikke øke matmomsen
- 36 • Fortsatt bruke skattesystemet til å støtte opp om at folk skal eie sin egen bolig.
- 37 • Ikke innføre skatt på fordel ved bruk av egen bolig
- 38 • Ikke innføre arveavgift
- 39

40 **Trygghet rundt grunnleggende velferdstjenester**

41 I årene fremover vil det være behov for å prioritere hardere hvordan vi bruker offentlige
42 midler. Det har over lengre tid vært varslet at statens utgifter vil øke raskere enn
43 inntektene fordi det blir flere som har behov for pensjon og andre ytelser. Senterpartiet
44 mener staten i større grad enn i dag må prioritere og verne om kjerneoppgavene i
45 velferdsstaten, slik som skole, utdanning, helsetjenester og beredskap i vid forstand. For

1 Senterpartiet er det et mål at alle skal ha tilgang til gode tjenester uavhengig av inntekt
2 og bosted.

3 Betaling for barnehageplass og SFO utgjør en stor kostnad for barnefamilier. Gjennom
4 statsbudsjettene har regjeringen så langt redusert maksprisen i barnehage og gitt 12
5 timer gratis SFO til første og andreklassinger. For en familie med ett barn i SFO som nå
6 slipper egenbetaling utgjør dette en innsparing på 20 000 kroner i året. Senterpartiet
7 mener dette er målrettede grep som reduserer levekostnadene for barnefamilier, og gir
8 flere tilgang til disse tjenestene.

9 Senterpartiet vil slå ring om universelle ordninger. Når en gruppe får en rettighet, får en
10 annen gruppe plikt til å oppfylle denne rettigheten. I praksis består denne plikten ofte i å
11 betale mer skatt for å finansiere nye eller bedre velferdsordninger. Fordi alle må betale
12 skatt, mener Senterpartiet det er riktig og viktig at alle også får tilgang til
13 velferdsgodene. Derfor bør universelle velferdsordninger være hovedregelen.

14 Senterpartiet arbeider for en trygg og ansvarlig ruspolitikk, og en forebyggings- og
15 behandlingsreform i Norge som vektlegger forebygging, et bedre ettervern og sikrer
16 helsehjelp til rusavhengige. All bruk og besittelse av narkotika skal være ulovlig og
17 straffbar, men at påtalemyndigheten og domstolene må gis mulighet til å vektlegge
18 rusrelaterte helseproblemer i straffeutmålingen.

19
20 Politiet skal gis mulighet til å drive forebyggende arbeid samt ha tilstrekkelige
21 virkemidler innenfor de rammene loven i dag oppstiller, herunder ruskontrakter og
22 mulighet til å ta blod- og urinprøver for å avdekke bruk av narkotika. De står ellers fritt til
23 å konsultere med helsevesenet ved behov i tråd med dagens straffeprosessuelle regler.
24 Det er politiet som skal etterforske og påtale eventuelle lovbrudd og domstolene som
25 dømmer i sakene. Det er ingen motsetning mellom helsehjelp og straff.

26
27 Senterpartiet vil

- 28 • Sikre en trygg og god kommune- og sykehusøkonomi som gir alle innbyggere
- 29 tilgang til grunnleggende velferdstjenester i sitt nærmiljø
- 30 • Redusere prisen på velferdstjenester som blant annet barnehage, SFO og
- 31 tannhelse
- 32 • Styrke fastlegeordningen slik at rekruttering og stabil legedekning sikres i hele
- 33 landet
- 34 • Forsterke velferdsordninger rettet mot de som har minst
- 35 • Arbeide for en forebyggings- og behandlingsreform i Norge som vektlegger
- 36 forebygging, et bedre ettervern og sikrer helsehjelp til rusavhengige.

37

38

39

40 ***Egen problemstilling som sentralstyret ønsker diskutert:***

41 *Hvordan legger vi best til rette for at flest mulig skal delta i arbeidslivet, uten at det er*
42 *stigmatiserende for de som ikke har mulighet for å stå i arbeid?*

43

44 *Torvik-utvalget foreslår et nytt, særskilt fradrag i lønns- og næringsinntekt, som ikke skal*
45 *komme til fradrag i trygdeinntekt. Fradraget vil gjelde fra første krone av arbeidsinntekt*
46 *og for personer uavhengig av alder. Bakgrunnen for forslaget er å bidra til at færre går*

- 1 *fra arbeid til trygd og at flere går fra trygd til arbeid. Fradraget vil redusere skatt på*
- 2 *arbeidsinntekt uten å redusere disponibel inntekt til personer med trygd.*
- 3
- 4 *Se ([https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/fremleggelse-av-skatteutvalgets-](https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/fremleggelse-av-skatteutvalgets-utredning/id2951021/)*
- 5 *[utredning/id2951021/](https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/fremleggelse-av-skatteutvalgets-utredning/id2951021/))*